

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

รหัสวิชา/ชื่อวิชา SW311 หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ 3

Section 2300/01 , 2300/02 , 7800/01 , 7800/02 , 7800/03 (3 หน่วยกิต) (2-1-6)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
2300/01	ผศ.ดร.ศิริจันทร์รัตน์ กาญจนกฤษุข	081-640-7669	poontu@gmail.com	602
2300/02	อ.ธัญญาภรณ์ จันทรวะ	089-115-8524	thanyachantu@gmail.com	612
7800/01	ผศ.ดร.ปิ่นหทัย หนูนวล	081-553-9286	zenpin@hotmail.com	709
7800/02	ผศ.รณรงค์ จันใด	089-421-4444	Taktu46@hotmail.com	707
7800/03	อ.ดร.กาญจนา รอดแก้ว	089-692-7416	Rkanchana1@gmail.com	619

ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์ (โปรดระบุ)

ลิงค์ห้องสอนรายวิชา สค. 311

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันอังคาร เวลา 09.30 -12.30 น. Section 2300/01 , 2300/02

ทุกวันพุธ เวลา 09.30 -12.30 น. Section 7800/01 , 7800/02 , 7800/03

วันสอบ

สอบกลางภาค วัน/เดือน/ปี.....*ไม่มีการสอบกลางภาค*.....

สอบปลายภาค Section 2300/01 , 2300/02 สอบ 1 ธันวาคม (เช้า) จัดสอบโดยผู้สอน

Section 7800/01 , 7800/02 , 7800/03 สอบ 9 ธันวาคม (เช้า) จัดสอบโดยผู้สอน

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักการ วิธีการ กระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชนในฐานะชุดวิธีวิทยาสังคมสงเคราะห์เพื่อเป้าหมายการพัฒนาสังคมที่เป็นธรรม

2. เพื่อให้ นักศึกษาเรียนรู้ พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีบูรณาการด้วยการการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติงานภาคสนาม

3. เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาชุมชน มีความรู้ เข้าใจการทำงานกับชุมชนภายใต้บริบทสังคมไทยที่เชื่อมโยงมิติสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน

4. เพื่อให้ นักศึกษาประยุกต์ความรู้ ขั้นตอน และกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมกับชุมชน การผสมผสานหลักการ วิธีการรูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน สวัสดิการพื้นฐาน การจัดการกิจกรรม บริการสังคม ที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน

5. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์สังคม ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแนวร่วมในการพัฒนาชุมชนและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ กระบวนการ กลวิธี เทคนิคและทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างบูรณาการ การฝึกพลังเพื่อการจัดองค์กรชุมชน เช่น ชุมชนบ้านจัดสรร/ชุมชนอาคารชุดและองค์กรประชาชน การจัดระเบียบชุมชนภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและวัฒนธรรมชุมชน การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนและสวัสดิการพื้นฐานเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของชุมชน เครื่องมือการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน การจัดการความรู้โดยชุมชน บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในฐานะผู้ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสู่ความเป็นธรรม

ภาษาอังกฤษ

The integration of theories, concepts, principles, and the application of methods, processes, strategies, techniques, and skills in various modalities of community social work practice; synergy action for communities' and people's organizations; community organization under the participatory paradigm and community culture; development of community and indigenous welfare systems to ensure community security; and social workers' roles as co-creators of social change for social justice.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
	●		●	●	●					●			●	●					●	●	●	●	

6. กฎกติกากา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกากาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- การเข้าร่วมในเรียนและส่งงานตามมอบหมาย
- การศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกลุ่มย่อยตามงานและช่วงเวลาที่กำหนด

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
การปฏิบัติงานร่วมในกลุ่มย่อย	ร้อยละ 40
การเขียนโครงการอย่างมีบูรณาการ (งานเดี่ยว)	ร้อยละ 20
งานสะท้อนบทเรียนรู้อจากชุมชน (งานเดี่ยว)	ร้อยละ 10
การสอบปลายภาค	ร้อยละ 30
รวม	100 คะแนน

งานกลุ่ม 40 คะแนน

- การวิเคราะห์ชุมชน และวางแผนในการทำงาน (เขียนแผนการปฏิบัติการที่เหมาะสม สอดคล้องจากการศึกษา วิเคราะห์ชุมชนกรณีศึกษา)
- การดำเนินการตามโครงการ (ขั้นการออกแบบดำเนินการตามแผน)
- การประยุกต์ใช้ / ออกแบบเครื่องมือ อย่างน้อย 3 เครื่องมือจาก 7 เครื่องมือ
- การออกแบบการวัด/ประเมินผล

งานเดี่ยว 20 คะแนน

- การเขียนและนำเสนอโครงการ (การเขียนโครงการพัฒนา (project proposal development))

งานเดี่ยว 10 คะแนน

- งานสะท้อนบทเรียนรู้ออกชุมชน เป็นการสะท้อนการเรียนรู้จากสนามและประมวลการเรียนรู้จากการเรียนในชั้นเรียน

สอบปลายภาค 30 คะแนน**7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน**

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
<u>1</u>	ชี้แจงวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน และเกณฑ์การวัดผลและความคาดหวังของการศึกษา - การสำรวจทบทวนความรู้ วิธีวิทยาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล (social case work) ครอบครัว (family systems intervention) กลุ่ม (social group work) และชุมชน (community social work)	บรรยาย แลกเปลี่ยน ร่วมกัน	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจ เป้าหมายรายวิชา รูปแบบการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล และได้ ทบทวนวิธีวิทยาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	อาจารย์ประจำวิชา
<u>2</u>	สถานการณ์สังคม/บริบทสังคมไทย-โลก ข้อท้าทายใหม่ๆของศตวรรษที่ 21 ที่ห้อมล้อมงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	บรรยาย	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจ สถานการณ์ บริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงและมีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
<u>3</u>	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุมชน - กรณีศึกษาชุมชนแบบต่าง ๆ อาทิ การเมืองภาคประชาชนกับบทบาทชุมชน ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม /	บรรยาย	ผู้เรียนเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน และรูปแบบปฏิบัติการต่าง ๆ ด้วยมิติชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการ เรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	ขบวนการประชาสังคมไทย กรณีศึกษาการเจรจาต่อรองของ ชุมชนเรื่องสิทธิการจัดการ ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม , อารยะขัด จีน การ , ต้อแห่งทางกฎหมาย , ชุมชนในภาวะภัยพิบัติ , ชุมชน ท่ามกลางการระบาดโควิด 19 เป็น ต้น		ในหลากหลายรูปแบบ วิธีการ	
4	กรณีตัวอย่างชุมชนปฏิบัติการ	บรรยาย	วิทยากร	
5	พัฒนาการ ความหมาย รูปแบบ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชน การจัดระเบียบ ชุมชน (self-organizingization) - การวางแผนและ โครงการทางสังคม(social planning) - ปฏิบัติการทางสังคม (social Action) - การพัฒนาชุมชน (community development) - การรื้อพลังอำนาจ ชุมชนด้วยกระบวนการที่คน มีส่วนร่วม (community empowerment model with participatory paradigm)	บรรยาย	ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบ ปฏิบัติการชุมชน	
6	การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน : เป้าประสงค์ ขั้นตอน รูปแบบ วิธีการ - การสร้างสัมพันธ์ภาพกับคน ในชุมชน (Human Relationship) - การสร้างมิตร ภาควิธีร่วมใน การดำเนินงานพัฒนา - การศึกษา วิเคราะห์	บรรยาย	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจ บทบาทนักสังคม สงเคราะห์ใน การศึกษา ปฏิบัติการ ในชุมชน	

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการ เรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	ชุมชนเพื่อปฏิบัติการเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง			
<u>7</u>	การสังคมนาถเคราะห้ชุมชน : วัฏจักรการปฏิบัติงาน (การเริ่มต้น การปฏิบัติการ การสิ้นสุดงาน) - การเข้าสู่ชุมชน (Community Entry) - Engagement – Contract - Assessment - Planning and action - Termination	บรรยาย	ผู้เรียนเข้าใจวัฏจักรการปฏิบัติงานชุมชนของนักสังคมนาถเคราะห้	
<u>8</u>	กระบวนการจัดทำแผนชุมชน	บรรยาย	วิทยากร	
<u>9</u>	เครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมนาถเคราะห้ชุมชน ครั้งที่ 1 เช่น แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ เป็นต้น	บรรยาย/ ฝึกปฏิบัติ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจและประยุกต์ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมในการศึกษา เข้าใจและทำงานร่วมกับชุมชน	
สัปดาห์การสอบกลางภาค 26 กันยายน – 3 ตุลาคม 2564				
<u>10</u>	เครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมนาถเคราะห้ชุมชน ครั้งที่ 2	บรรยาย/ ฝึกปฏิบัติ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจและประยุกต์ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการศึกษา เข้าใจ และทำงานร่วมกับชุมชน	
<u>11</u>	กลยุทธ์และเทคนิคการปฏิบัติงานสังคมนาถเคราะห้ชุมชน - การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม - การวางแผนร่วมกับชุมชน - การจัดการความขัดแย้ง ขั้นตอน และประเด็นการปฏิบัติงานช่วงออกจากชุมชน	บรรยาย/ ฝึกปฏิบัติ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจกลยุทธ์และเทคนิคการปฏิบัติงานสังคมนาถเคราะห้ชุมชน การวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนรูปแบบต่าง ๆ	
<u>12</u>	ข้อควรพิจารณาทางจริยธรรมในการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ /	ผู้เรียนได้ร่วมสะท้อนไตร่ตรองทบทวนจริยธรรมเชิงวิชาชีพ	

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการ เรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
		กรณีศึกษา ตัวอย่าง	ในฐานะนักสังคม สงเคราะห์ที่จะ ปฏิบัติงานร่วมกับ ชุมชน	
<u>13</u>	งานกลุ่ม ครั้งที่ 1 การนำเสนอโครงการ	นำเสนอผล การศึกษา	ผู้เรียนได้นำเสนอการ ออกแบบโครงการที่มี การบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และ เครื่องมือที่เหมาะสม กับการปฏิบัติงานใน ชุมชนรูปแบบต่าง ๆ	
<u>14</u>	งานกลุ่ม ครั้งที่ 2 การนำเสนอโครงการ	นำเสนอผล การศึกษา	ผู้เรียนได้นำเสนอการ ออกแบบโครงการที่มี การบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และ เครื่องมือที่เหมาะสม กับการปฏิบัติงานใน ชุมชนรูปแบบต่าง ๆ	
<u>15</u>	งานกลุ่ม ครั้งที่ 3 การนำเสนอโครงการ	นำเสนอผล การศึกษา	ผู้เรียนได้นำเสนอการ ออกแบบโครงการที่มี การบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และ เครื่องมือที่เหมาะสม กับการปฏิบัติงานใน ชุมชนรูปแบบต่าง ๆ	
<u>16</u>	สรุปบทเรียน : กระบวนการ ดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	แลกเปลี่ยน สัมมนา	ผู้เรียนได้ร่วมสะท้อน ไตร่ตรองการออกแบบ ปฏิบัติการและ บทเรียนจากการศึกษา วิเคราะห์ชุมชน กรณีศึกษา และชุด ความรู้ เทคนิค ทักษะ ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน	

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการ เรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
วันสุดท้ายของการเรียนการสอน วันที่ 27 พฤศจิกายน 2564				

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดย การส่งงานที่มอบหมายตามกำหนด และคะแนนสอบปลายภาค

ช่วงคะแนน	85-100	80-84	75-79	70-74	65-69	60-64	55-59	0-54
เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	F

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษา มีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ. วิธีชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัทหนังสือ ดีวัน จำกัด, 2551.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.), 2552.

ทัศนีย์ (ไทยาภิรมย์) ลักษณะนิชนัชช. การสังคมสงเคราะห์ชุมชน มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

ยศ บริสุทธิ์. การศึกษาชุมชน: แนวคิดฐานการศึกษาการวิจัย และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2558.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

รายละเอียดเพิ่มเติมจะแจ้งในแต่ละกลุ่มผู้สอน